

Expunere de motive

Proiectul de lege are în vedere protejarea unor categorii de persoane care se află în situații speciale ce necesită o formă de protecție deosebită. Este vorba despre femeile însărcinate și persoanele însoțite de copii cu vârsta de până la 5 ani.

Ideea realizării acestui proiect de lege este fundamentată pe constatările și experiențele dobândite în realitatea cotidiană românească, însă are la bază și o serie de documente sau practici europene și de pe alte continente.

Context

În legislația clasică a drepturilor persoanelor cu dizabilități și pentru protecția maternității se urmărește asigurarea de drepturi și acces egal în societate a acestor persoane. Scopul legiferării în materie este reprezentat de eliminarea discriminării negative – acolo unde era cazul – respectiv oferirea de șanse egale tuturor membrilor societății, astfel încât toate persoanele să aibă posibilitatea de a participa și de a contribui la viața socială.

Așadar, acolo unde există, reglementările privind drepturile de acces prioritar sunt cuprinse în legi separate pentru persoanele cu dizabilități pe de-o parte și pentru femei însărcinate/ persoane cu copii, pe de altă parte.

În Uniunea Europeană, protecția maternității constituie un domeniu complex de legiferare. Cadrul european în materie îl constituie Directiva 92/85 privind protecția lucrătoarelor gravide, Directiva 2010/18 privind concediul pentru creșterea copilului și Directiva 1158/2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată pentru părinți și îngrijitori.

În legislația privind sprijinirea maternității accentul se pune pe: asigurarea accesului la serviciile de sănătate, studii (posibilitatea continuării studiilor), păstrarea locului de muncă, acordarea unor indemnizații ca modalitate de sprijin financiar. În unele țări se pune un accent deosebit pe combaterea discriminării negative a gravidelor și/ sau a mamelor. În alte state se practică politici de discriminare pozitivă, prin oferirea de avantaje femeilor aflate în perioada de maternitate, acesta fiind cazul Portugaliei, Franței, Israelului etc.

Spre exemplu, similar cardului de dizabilitate european, unele state din UE au introdus **carduri de acces cu prioritate** pentru categoriile de persoane cu incapacități: femei însărcinate, persoane cu copii mici, vârstnici, persoane cu dizabilități. Cardurile reprezintă o modalitate practică prin care deținătorul poate obține accesul prioritar la serviciile publice /administrative, comerciale, culturale, de educație, de agrement și la alte servicii (parcare etc).

Portugalia

Legea priorității din Portugalia reprezintă o excepție prin cuprinderea în aceeași lege a mai multor categorii de persoane.

Ea a fost adoptată în anul 2016 (legea 58/2016). În lege se prevede ca în toate unitățile în care se oferă servicii sau asistență personală să fie permis femeilor însărcinate, părinților cu copii mici dar și persoanelor în vârstă sau cu handicap să treacă înaintea celorlalți clienți la rândul de așteptare; în caz contrar sunt aplicabile amenzi de până la 1.000 de euro.

Legea a intrat în vigoare cu data de 27 decembrie 2016 și, prin urmare, toate unitățile publice și private trebuie să-i respecte prevederile, în caz contrar riscând sancțiuni.

Legea 58/2016 extinde la entitățile private o hotărâre care, până atunci, era aplicabilă doar serviciilor publice.

Restaurantele, magazinele, birourile, supermarketurile, toate unitățile cu servicii pentru clienți sunt obligate să respecte această hotărâre și nu este necesară nicio semnalizare pentru a-i informa pe ceilalți clienți cu privire la acest ordin.

Franța

În Franța, există prevederi separate pentru femeile gravide sau persoanele însoțite de copii.

Astfel, în baza Codului familiei și de acțiune socială, art. R215-3, se reglementează regimul cardului de acces prioritar în locurile publice pentru femeile gravide și pentru persoanele cu copii, mai precis pentru persoanele având în întreținere 1 copil cu vârsta sub 3 ani ori 2 copii cu vârsta sub 4 ani sau cel puțin 3 copii cu vârsta sub 16 ani. Acest card garantează accesul prioritar în anumite locuri publice, cum ar fi birourile și ghișeele administrațiilor și serviciilor publice, precum și în mijloacele de transport în comun.

Israel

În anul 2018, a fost adoptat un amendament la Legea privind egalitatea în drepturi pentru femei nr. 5711/1951, conform căruia femeile însărcinate nu trebuie să aștepte (la rând) în locurile/ spațiile unde sunt prestate servicii publice.

„Serviciul public” este definit în legislația israeliană ca fiind un serviciu oferit de o entitate publicului sau unei părți a acestuia, de către o autoritate publică sau de către o altă entitate cum ar fi magazinele, farmaciile, oficiul poștal etc. Legea prevede că „în situația în care o femeie însărcinată va solicita, i se va acorda dreptul de a beneficia de un serviciu public fără a aștepta la rând”. Potrivit legii, furnizorii de servicii au dreptul să ceară prezentarea unui document medical pentru dovedirea sarcinii.

Spania

În Spania, reglementările privind protecția maternității țin de comunitățile autonome. Politicile de protecție a maternității se concentrează pe (îngrijirile de) sănătate, protecția la locul de muncă sau dreptul de a continua studiile, ca și pe acordarea unor facilități fiscale.

Reglementările privind accesul prioritar la servicii nu sunt legiferate și rămân la latitudinea entităților private sau publice.

Astfel, avem ca exemplu Muzeul Prado care oferă facilități pentru activitățile familiale, inclusiv acces preferențial la casa de bilete și la achiziționarea de bilete. Accesul preferențial la casele de bilete este asigurat pentru persoanele cu copii mici și femeile însărcinate, pentru a evita timpii de așteptare.

Peru

Legea nr. 28683 de modificare a legii nr. 27408, pentru stabilirea atenției preferențiale acordate femeilor însărcinate, copiilor și vârstnicilor în locurile publice a intrat în vigoare la 11 martie 2006 și este între primele legi în domeniu.

La art. 2, legea stabilește că entitățile publice și cele private, care oferă servicii publice, au următoarele obligații:

- să afișeze într-un loc vizibil textul legii (cu caractere lizibile);
- să emită norme pentru respectarea corespunzătoare a legii (care trebuie să fie publicate pe portalul electronic);
- să își adapteze infrastructura arhitecturală acolo unde este cazul;
- să formeze personalul de deservire a clienților în scopul respectării legii;
- să scutească beneficiarii legii de a sta la rând (sau de orice altă modalitate de așteptare);
- să implementeze un mecanism de depunere a plângerilor împotriva funcționarilor, agenților sau angajaților publici care nu își respectă obligația de a acorda atenție preferențială persoanelor stabilite de lege (pe lângă păstrarea unui registru al sancțiunilor, pe care trebuie să îl aducă la cunoștința municipalității);

În aplicarea legii, entitățile publice și private își stabilesc norme interne prin care detaliază modul de funcționare efectivă a serviciilor cu privire la exigențele legii sus menționate.

În *România*, legislația privind accesul prioritar poate fi considerată ca un pas în plus în domeniu, oferind drepturi legale suplimentare persoanelor încadrate în diferite categorii de incapacitate (discriminare pozitivă). Această discriminare pozitivă este social și cultural acceptată, fiind parte din regulile de comportament social cotidian, din codul bunelor maniere sau ca gest de amabilitate/ deferență uzuală în cele mai multe societăți.

Stabilirea de drepturi de acces cu prioritate pentru categoriile cu capacitate redusă reprezintă un domeniu nou, ceea ce explică și de ce doar un număr restrâns de state le-au reglementat legislativ până în prezent.

Prin prezenta propunere legislativă dorim să aliniem România în șirul statelor care se preocupă în mod special de accesul prioritar al categoriilor de persoane ce reprezintă subiectul acestui proiect. Amintim că în contextul în care declinul demografic înregistrat în România tinde să devină o problemă care poate afecta pe termen mediu și lung însăși securitatea națională, statul este obligat să ia măsuri de protecție specială pentru femeile însărcinate sau pentru părinții cu copii mici. Dincolo de sprijinul financiar oferit de stat acestor categorii de persoane, este nevoie și de alte măsuri de protecție în societate, mai ales în relaționarea cu instituțiile statului, dar și cu alte entități din sectorul privat.

Pentru considerentele de mai sus, am elaborat proiectul de lege pentru accesul cu prioritate pentru femei însărcinate sau persoane însoțite de copii cu vârsta până la 5 ani, proiect pe care îl înaintăm Parlamentului spre dezbateră și adoptare.

Inițiatori:

Mara – Daniela CALISTA – deputat PNL

Florin – Alexandru ALEXE – deputat PNL

Alin – Dan IGNAT – deputat PNL

CSEȚ EVA ANDREA – deputat USMR

OXANA SILVIA JOIU – deputat USR

BERESCU MONICA-ELENA USR

Solomon Adnan PSD

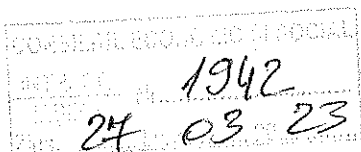
SILVIU VEXLER MINORITĂȚI

**Proiect de lege privind accesul cu prioritate pentru femei însărcinate sau
persoane însoțite de copii cu vârsta până la 5 ani**

Nr. crt.	Nume, Prenume	Grup Parlamentar	Semnatură //
	KISS JAKOV	PNL	
	Ciofu Catalina	PNL	
	Prucan Cristina	PNL	
	STOIAN MARIA	PNL	
	CRUCOVANU MARIAN	PNL	
	Făgărășianu Valeriu	PNL	
	ANASTASE ROBERTA	PNL	
	BOTA CAIUS-IOAN	PNL	
	CALOTĂ FURICA ICA	PNL	
	MARȘALIC JAROSLAV NORBERT	PNL	
	POCARU TUDOR	PNL	
	ȘANDRU COSTIN	PNL	
	STOLEA STEFAN-DUCU	PNL	
	UATCULESCU DANIEL	PNL	
	ANDREI ALEXANDRU-IOAN	PNL	
	BILCEA JERCI	PNL	
	Horățian Elena	PNL	
	GAUȘ U. AUREL	PNL	

	Șoicu George	PNL
	*GUDU MICHAEL	PNL
	Șumcu Oana-Claudiana	PNL
	Thellmann Anisim	PNL
	SINU CRISTINA ELENA	PSD
	HOLBAN GEORGETA	PSD
	OTESANU SAMUELA	PSD
	PREDESCU ANA LOREDANA	PSD
	PARASHIU RODICA	PSD
	TEODOROIU MAYA	PSD
	FIZEA CRISTINA CAMELIA	Neafiliati
	SIMINA TIBURCE	Neafiliati
	CAMBERA DANA	Neafiliati
	TOBA DANIEZ LIVIU	NEAFILIATI
	MURARIU DANA	USR
	ȘTOICA ELENA	PSD
	TUDOR POP	USR
	Diana Ștoica	USR
	ROMAN FLORIN	PNL
	ȘTEF IOAN MARIAN	PNL

Nr. crt.	Nume / prenume	Grup parlamentar	Semnătura
	ALINA GORGHIU	PNL	
	BICA Iulian Mihail	PNL	
	BUHĂȘ ȘTEFAN	PNL	
	VIOREL BADEA	PNL	
	TAPU HAZARE EUGEN	PNL	
	CRISTINA IOAN	PNL	
	Adrian Hoban	PNL	
	Arina MOS	PNL	
	POTECA Vănelia	PNL	
	NBĂPU NICOLAE	PNL	
	MURTEAN LUCIA DINA	PNL	
	Vela I Marcel	PNL	
	Măgure COZMĂNĂȘ	PNL	
	CRISTIAN NICULESCU TAGHREAN	PNL	

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

Proiect de lege privind accesul cu prioritate pentru femei însărcinate sau persoane însoțite de copii cu vârsta până la 5 ani

Art.1. Femeile însărcinate și/sau persoanele însoțite de copii cu vârsta de până la 5 ani au prioritate la casieriile unităților comerciale publice și private, precum și la serviciile oferite de acestea, cu excepția cazurilor în care unitățile respective dețin case de marcat speciale pentru categoriile de persoane enunțate.

Art. 2. Se va acorda prioritate la casieriile instituțiilor publice, precum și la serviciile oferite de acestea, femeilor însărcinate, persoanelor însoțite de copii cu vârsta de până la 5 ani, cu excepția cazurilor în care instituțiile publice dețin case de marcat speciale pentru aceste categorii de persoane.

Art. 3. Angajații unităților comerciale precum și cei ale instituțiilor publice și private au obligația de a prezenta la casele de marcat/ casierii sau acolo unde se desfășurează serviciul oferit de aceștia, afișe la vedere, care să prevadă acordarea de prioritate femeilor însărcinate, persoanelor însoțite de copii cu vârsta de până la 5 ani, cu excepția cazurilor în care acestea dețin case de marcat speciale pentru aceste categorii de persoane.

Art.4. În spațiile de parcare de pe lângă clădirile instituțiilor publice și ale unităților comerciale publice și private, precum și în spațiile de parcare organizate, vor fi amenajate, rezervate și semnalizate, cel puțin 4% din numărul total al locurilor de parcare, dar nu mai

puțin de două locuri, pentru parcare mijloacelor de transport folosite de femeile însărcinate și/ sau persoanele însoțite de copii cu vârsta de până la 5 ani.

Art. 5. Orice persoană care este martoră directă a încălcării prevederilor prezentei legi poate sesiza organelor abilitate săvârșirea acestei contravenții.

Art. 6.

(1) Următoarele fapte constituie contravenții și se sancționează după cum urmează:

a) nerespectarea prevederilor articolului 1 constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 200 și 1000 lei;

b) nerespectarea prevederilor articolului 2 constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 200 și 1000 lei;

c) nerespectarea prevederilor articolului 3 constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 200 și 1000 lei;

d) nerespectarea prevederilor articolului 4, săvârșită de către persoana fizică sau juridică, prin încălcarea obligației de a amenaja locurile de parcare, constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 20000 și 100000 lei;

e) nerespectarea prevederilor articolului 4, săvârșită de către persoana fizică sau juridică, prin încălcarea obligației de a rezerva ori semnaliza locurile de parcare, constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 2000 și 5000 lei;

f) nerespectarea prevederilor articolului 4, săvârșită de către conducătorul unui mijloc de transport, care folosește, fără drept, locurile de parcare destinate a fi folosite de femeile însărcinate și/ sau persoanele însoțite de copii cu vârsta de până la 5 ani, constituie contravenție și se sancționează cu amendă cuprinsă între 500 și 2500 lei.

(2) Faptele prevăzute de prezenta lege nu constituie contravenții dacă sunt săvârșite de către angajații Ministerului de Interne, ai Jandarmeriei Române, ai unităților medicale publice ori private precum și de către angajații Inspectoratului Situațiilor de Urgență, aflați în exercitarea atribuțiilor ori obligațiilor de serviciu.

(3) Constatarea contravenției și aplicarea amenzii contravenționale prevăzute la alin. (1) se fac de către agenții de circulație sau de către personalul de control cu atribuții în acest sens.

(4) Sumele obținute din aplicarea amenzilor se fac venit la bugetul de stat.

(5) Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

